

Metodický pokyn
číslo MF/025297/2013-172 z 11.11.2013
na aktualizáciu obsahu centrálného metainformačného systému verejnej správy
povinnými osobami

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v záujme zabezpečenia jednotného postupu pri plnení povinností povinných osôb vyplývajúcich z § 3 ods. 4 písm. a) a f) zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a na základe svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona vydáva tento metodický pokyn na aktualizáciu obsahu centrálného metainformačného systému verejnej správy (ďalej len „MetaIS“) povinnými osobami.

Všeobecne

Cieľom metodického pokynu je popis aktualizácie obsahu MetaIS s ohľadom na povinnosť priebežnej aktualizácie informácií o informačných systémoch verejnej správy a o elektronických službách verejnej správy a aktualizácie koncepcií rozvoja informačných systémov (ďalej len „KRIS“) povinnými osobami.

Metodický pokyn je potrebné používať s funkcionalitami aplikácie MetaIS a s Príručkou č. MF/011558/2013-172 na konfiguráciu prostredia MetaIS.

MetaIS je spravovaný v súlade s Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy (ďalej len „NKIVS“), ktorá kladie dôraz na potrebu dôkladného plánovania, riadenia, monitorovania a vyhodnocovania procesov budovania, prevádzkovania a rozvoja ISVS a v súlade so zákonom.

Poslaním MetaIS je udržiavanie spoľahlivého podporného nástroja pre

- a) dizajnérov a vývojárov služieb informačných systémov (ďalej len „IS“) verejnej správy (ďalej len „VS“) na získavanie údajov o obsahu prevádzkovaných a plánovaných služieb IS, o ich funkčnej a technickej špecifikácii a výkonových parametroch,
- b) ministerstvo na analyzovanie údajov, prijímanie opatrení prispievajúcich k efektívnemu budovaniu integrovaného ISVS, na dohľad nad funkčnosťou a interoperabilitou jednotlivých komponentov integrovaného ISVS a na hodnotenie a schvaľovanie KRIS,
- c) povinné osoby na evidenciu nimi spravovaných IS, elektronických služieb, číselníkov, projektov (ďalej len „inšancií“) a na tvorbu ich KRIS.

Údaje boli z pôvodnej webovej aplikácie na tvorbu KRIS premigrované do MetaIS v roku 2011. V roku 2013 sa uskutočnila konsolidácia integrity služieb v kompetencii orgánov štátnej správy. Povinné osoby zapisujú do MetaIS konsolidované údaje do 30.3.2014.

Údaje o IS, elektronických službách a súvisiacich inšanciách, ktoré sú vo vecnej pôsobnosti príslušnej povinnej osoby, je potrebné aktualizovať v súlade s reálnym stavom. Táto povinnosť vyplýva pre povinné osoby z § 3 ods. 4 písm. a) a f) a ods. 6 písm. d) zákona.

MetaIS je štruktúrovaný do nasledujúcich modulov:

- a) Správcovia ISVS,
- b) Katalóg služieb,
- c) Základné číselníky,
- d) Informačné systémy verejnej správy,
- e) Projekty rozvoja služieb,
- f) Administrácia MetaIS.

Na štruktúrovanie MetaIS slúži základný číselník úsekov verejnej správ, agend verejnej správy¹⁾, základný číselník okruhov životných situácií a životných situácií.

Prevádzka služieb MetaIS je 24 hodín, 7 dní v týždni a maximálna doba kontinuálnej nedostupnosti aplikácie by nemala presiahnuť 48 hodín.

¹⁾ Výnos MF SR č. 478/2010 Z. z. o základnom číselníku úsekov verejnej správy a agend verejnej správy.

Plánovanie výpadkov z dôvodu nasadzovania nových verzií aplikácie, inštalovania záplat alebo zmeny konfigurácie softvéru, hardvéru alebo operačného systému, oznámi správca používateľom maximálne 24 hodín vopred v priečinku „Dôležité informácie“ webovej aplikácie MetalS.

Ak správca MetalS zistí alebo sa dozvie o incidente, informuje používateľov prostredníctvom informácie v priečinku „Dôležité informácie“ webovej aplikácie MetalS. Za incident je považovaná:

- a) úplná nedostupnosť aplikácie MetalS z Internetu a/alebo intranetu MFSR,
- b) nemožnosť prihlásiť sa do aplikácie MetalS (nevzťahuje sa na riadenie prístupových práv),
- c) nesprávne fungovanie aplikácie MetalS (padanie aplikácie, nesprávna funkcionálnosť),
- d) neprimerane pomalé odozvy aplikácie MetalS.

Poskytovaný je prístup cez doménu finance.gov.sk a cez <https://metais.finance.gov.sk>. Testovacie prostredie pre externých používateľov nie je k dispozícii.

1. Predmet

- 1.1 Predmetom tohto metodického pokynu je usmernenie spôsobu priebežnej aktualizácie obsahu MetalS a aktualizácie KRIS.
- 1.2 Tieto usmernenia sú určené pre povinné osoby²⁾, ktoré sú správcami ISVS.

2. Prístup do MetalS

- 2.1 Používatelia získajú prístup do MetalS na základe registrácie. Povinná osoba určí osobu, ktorá je jej zamestnancom, a ktorá bude predkladať informácie do MetalS o inštanciách spravovaných povinnou osobou a osobami v jej zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti, a požiada MF SR o prístup do MetalS pre ňu, pričom v žiadosti uvedie meno a priezvisko, telefón a email určenej osoby, druh požadovaného prístupu - čítať / zapisovať, žiadosť podpíše a zašle na adresu metais@mfsr.sk.
- 2.2 Povinná osoba môže požiadať o prístup aj pre osobu, ktorá nie je jej zamestnancom. V takom prípade povinná osoba požiada o prístup pre ňu, pričom k žiadosti podľa bodu 2.1 doloží aj čestné prehlásenie osoby, ktorá nie je jej zamestnancom, o dodržiavanie zásad bezpečnosti v režime vzdialeného prístupu k MetalS. Vzor čestného prehlásenia tvorí prílohu č. 1 tohto metodického pokynu.
- 2.3 Povinná osoba, ktorá spravuje viaceré informačné systémy, môže určiť na prístup do MetalS viaceré osoby. Odporúča sa určiť jednu osobu na 10 až 15 vecne súvisiacich informačných systémov a určiť spomedzi nich hlavnú kontaktnú osobu.
- 2.4 Povinná osoba môže požiadať o prístup do MetalS pre svoj ISVS na komunikáciu s MetalS prostredníctvom webových služieb (stroj/stroj). V žiadosti uvedie názov ISVS, ktorý bude komunikovať s MetalS, meno a priezvisko, telefón a email osoby, ktorá je jej zamestnancom, žiadosť podpíše a zašle na adresu metais@mfsr.sk.
- 2.5 Správca MetalS zriadi prístup do 3 pracovných dní. Prístup do MetalS bude zabezpečený prostredníctvom prihlasovacieho mena a hesla, ktoré bude pridelené určenej osobe.
- 2.6 Prístup pre osobu, ktorá je zamestnancom povinnej osoby, sa zriaďuje prístup na dobu neurčitú a pre osobu, ktorá nie je zamestnancom povinnej osoby, na dobu určitú.
- 2.7 O zriadení prístupu do MetalS systém odošle novému používateľovi notifikáciu.
- 2.8 Povinná osoba bezodkladne požiada ministerstvo o zrušenie prístupu pre určenú osobu, ktorá prestala byť jej zamestnancom alebo zamestnancom osoby v jej zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti, na adresu metais@mfsr.sk.
- 2.9 Za škody spôsobené nedodržaním zásad bezpečnosti v režime vzdialeného prístupu k MetalS zodpovedá povinná osoba. V prípade vzniku škody si povinná osoba uplatní náhradu škody voči osobe, ktorá ju spôsobila.

²⁾ § 3 ods. 3 zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Mechanizmy na zabezpečenie prísunu kvalitných informácií

Na zabezpečenie prísunu spoľahlivých informácií o inštanciách spravovaných povinnou osobou a osobami v jej zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti je potrebné, aby si povinné osoby vytvorili koordinačné mechanizmy na zabezpečenie prísunu spoľahlivých informácií zo svojho úradu a od podriadených organizácií, potrebných na aktualizáciu MetalS. Ide spravidla o zabezpečenie spolupráce s osobami zodpovednými za prevádzku ISVS a s projektovými manažérmi rozvojových projektov.

4. Logický postup aktualizácie obsahu MetalS

Pri aktualizácii údajov MetalS povinná osoba postupuje v tomto logickom poradí, ktoré je uvedené na titulnej strane v aplikácii MetalS:

- a) aktualizácia údajov o povinnej osobe
- b) aktualizácia údajov o organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti povinnej osoby
- c) aktualizácia údajov o projekte rozvoja, ktorého výstupom sú elektronické služby verejnej správy
- d) aktualizácia údajov o dokumente KRIS
- e) aktualizácia údajov o ISVS
- f) aktualizácia údajov o službách IS
- g) aktualizácia údajov o eGov službách
- h) aktualizácia údajov o základných číselníkoch.

5. Priebežná aktualizácia obsahu MetalS

- 5.1 Dôvodom aktualizácie údajov v MetalS je moment zistenia akejkoľvek podstatnej informácie o vzniku, zmene, zrušení inštancie spravovanej povinnou osobou alebo o zmene jej atribútov.
- 5.2 Dôvodom na aktualizáciu údajov o povinnej osobe je spravidla zmena názvu, sídla alebo štatutára (karta Základné údaje).
- 5.3 Dôvodom na aktualizáciu údajov o organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti povinnej osoby je spravidla vznik alebo zrušenie subjektu (karta Základné údaje).
- 5.4 Dôvodom na aktualizáciu údajov o projekte rozvoja, ktorého výstupom sú elektronické služby verejnej správy, je spravidla zmena predpokladaného termínu ukončenia projektu (karta Základné údaje – upraviť dátum v čase podpisovania dodatku k zmluve) a zmena služieb IS a eGov služieb, ktoré sú výstupom projektu podľa bodov 5.6 a 5.7.
- 5.5 Dôvodom na aktualizáciu údajov o ISVS sú spravidla technické zmeny spôsobujúce vznik, zmenu alebo zánik ISVS (karta Základné údaje).
- 5.6 Dôvodom na aktualizáciu údajov o službách IS je spravidla
 - a) zmena fázy životného cyklu, a to schválenie detailnej funkčnej a technickej špecifikácie (ďalej len „DFTŠ“), začatie vývoja, začatie testovania a spustenie do ostrej prevádzky (karta vzťahy - zapísať dátum v čase, keď zmena fázy nastala),
 - b) doplnenie alebo zrušenie služieb alebo zmena atribútov služby počas implementácie projektu (karta Základné údaje a karta Vzťahy – zapísať v čase podpisovania dodatku k zmluve),
 - c) ustanovenie technických parametrov služby, a to URL WSDL popisu, URL volania služby, technický názov metódy, vstupný dátový prvok, popis vstupného dátového prvku, výstupný dátový prvok, popis výstupného dátového prvku (karta Základné údaje – zapísať v čase DFTŠ a najneskôr v čase nasadenia do prevádzky),
 - d) dokument obsahujúci špecifikáciu integračných rozhraní³) (karta Súbor - vložiť dokument v čase, keď sú špecifikácie známe); príklad takého dokumentu obsahuje isvs_423 na karte súbory.
- 5.7 Dôvodom na aktualizáciu údajov o eGov službách je spravidla
 - a) zmena fázy životného cyklu, a to schválenie DFTŠ, začatie vývoja, začatie testovania a spustenie do ostrej prevádzky (karta Základné údaje - zapísať dátum v čase, keď zmena fázy nastala),

³ Metodika integrácie informačných systémov verejnej správy.
Usmernenie č. 8/2013 SORO OPIS k integrácii informačných systémov verejnej správy.

- b) doplnenie alebo zrušenie služieb alebo zmena atribútov služby počas implementácie projektu (karta Základné údaje a karta Vzťahy – zapísať v čase podpisovania dodatku k zmluve),
 - c) získanie nových hodnôt výkonových parametrov (karta Výkony – importom v dohodnutej frekvencii alebo získaním štatistik za uplynulý rok),
 - d) plánovanie alebo začatie používania webových služieb iného ISVS (karta Vzťahy – urobiť prepojenie na služby iného ISVS).
- 5.8 Dôvodom na aktualizáciu údajov o základných číselníkoch je plánovanie sprístupnenia alebo sprístupnenie služby IS poskytujúcej údaje z číselníka, zmena webového sídla, právneho predpisu alebo údajov o kontaktnej osobe (karta Základné údaje - zapísať v čase DFTŠ a najneskôr v čase nasadenia do prevádzky).
- 5.9 Aktuálnosť evidovaných údajov preveruje povinná osoba – interný kontrolór priebežne, a to v čase prípravy projektu, monitorovania implementácie projektu, monitorovania rizík projektu, v čase podpisovania zmluvy alebo dodatku k zmluve a počas kontroly projektov.
- 5.10 Na kontrolu správnosti údajov evidovaných v MetaIS voči reálnemu stavu poskytuje MetaIS zostavu (Projekt_statnaSprava_sluzba_IS_fazaIS_eGovAll_fazaeGov_sofistikovanost, Projekt_samosprava_sluzba_IS_fazaIS_eGovAll_fazaeGov_sofistikovanost), v ktorej poskytne výpis údajov podľa stavu evidencie v MetaIS.

6. Aktualizácia KRIS

- 6.1 Dôvodom na aktualizáciu údajov o dokumente KRIS je spravidla potreba vypracovania a schválenia aktualizovanej KRIS v prípade prípravy projektu rozvoja, ktorého výstupom budú služby verejnej správy, alebo aktualizácia nadväzujúca na zmenu NKIVS a premietnutie nových princípov NKIVS do KRIS.
- 6.2 KRIS spracúvajú povinné osoby v MetaIS. KRIS orgánov štátnej správy a vyšších územných celkov schvaľuje ministerstvo. KRIS obce/mesta schvaľuje zastupiteľstvo obce/mesta.⁴⁾
- 6.3 Po aktualizácii obsahu MetaIS podľa bodu 5 treba ďalej zaktualizovať najmä údaje o spracovateľovi, štatutárovi, dátume vypracovania (karta Základné údaje), ciele (karta Ciele), spustiť automatizované logické kontroly (karta Kontrola obsahu), odstrániť chyby, dať vygenerovať tlačovú prezentáciu KRIS (cez ikonu bloku vpravo hore), vecne skontrolovať a odstrániť chyby.
- 6.4 Štátny orgán a VÚC odošle aktualizovaný dokument KRIS z aplikácie na hodnotenie (zelenou šípkou vpravo hore) a prvú stranu KRIS podpísanú štatutárom doručí ministerstvu, čím sa rozumie aj elektronický podpis .
- 6.5 Ministerstvo vyhodnotí KRIS a zašle orgánu štátnej správy alebo VÚC protokol o vyhodnení. V prípade nedostatkov vráti ministerstvo KRIS na dopracovanie, v prípade kladného hodnotenia ministerstvo KRIS schváli.

7. Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa Postup pilotného testovania centrálného metainformačného systému verejnej správy povinnými osobami číslo MF/012599/2012-1612 z 26.3.2012.

8. Účinnosť

Tento postup nadobúda účinnosť dňom zverejnenia vo Finančnom spravodajcovi Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Ing. Pavel Bojňanský, v.r.
generálny riaditeľ
sektie informatizácie spoločnosti

⁴⁾ § 4 ods. 1) písm. b) zákona č. 275/2006 Z.z.

Čestné prehlásenie

Dolu podpísaný (meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, občiansky preukaz číslo)

čestne prehlasujem,

že po pridelení prístupových práv do centrálného metainformačného systému verejnej správy (ďalej len „MetalS“) Ministerstvom financií Slovenskej republiky

1. budem dodržiavať zásady bezpečnej práce v režime vzdialeného prístupu k MetalS, a to
 - a) budem udržiavať svoje prístupové heslo do MetalS v tajnosti (ďalej len „heslo“),
 - b) pri podozrení na zneužitie alebo prezradenie hesla bezodkladne svoje heslo zmením a túto skutočnosť oznámim na adresu metais@mfsr.sk,
 - c) heslo neposkytnem žiadnej tretej osobe,
 - d) nebudem sa pokúšať získať prístupové práva alebo privilegovaný stav, ktorý mi nebol autorizovane pridelený,
 - e) nebudem sa pokúšať neautorizovane získať prístup k informačným systémom alebo k informáciám a dátam,
 - f) nebudem vykonávať neoprávnené modifikácie obsahu akéhokoľvek informačného systému vrátane vymazávania alebo zmeny dát,
 - g) nebudem vyvíjať hackerské aktivity alebo iné porušenie bezpečnosti,
2. údaje z MetalS budem využívať len na účely zmluvy ... (názov zmluvy) číslo ... (číslo z centrálného registra zmlúv) a neposkytnem ich tretej osobe.

Som si vedomý toho, že v prípade vzniku škody porušením ustanovení v bodoch 1 a 2 budú voči mne vyhovené právne dôsledky vyplývajúce zo zodpovednosti za takto vzniknuté škody.

Miesto a dátum

.....
Podpis